

Cercul Deceneu 1981

Eminescu prețuind pe Nicolae Densușianu

Aniversarea a 70 de ani de la moartea lui Nicolae Densușianu-întâmplată la 24 martie/6 aprilie 1911-a preilejuit **Cercului Deceneu pentru studierea limbii și scrierii dace**, organizarea unei sesiuni științifice.

Deschizând sesiunea, Liviu Petrina a arătat că “că prin orizonturile și rădăcinile descoperite nouă în opera sa fundamentală **Dacia preistorică**, apărută cu 5 ani înainte de reunirea tuturor românilor între fruntariile aceleiași Țări, Densușianu ne-a pregătit în spiritul mândriei și respectului pentru trecutul nostru și a încrederii în forța coeziunii Neamului Românesc”.

Nicolae Copoiu a adus un înalt omagiu lui Nicolae Densușianu, semnalizând o elocventă opinie a lui Eminescu, pe marginea unor documente publicate de istoric, în revista lui Hașdeu, **Columna lui Traian**: “Mai mult decât interesant este studiul d-lui N. Densușianu. Zicem mai mult decât interesant, pentru că documentele publicate rezolvă în mare parte chestiunea dreptului public al românilor de sub coroana habsburgilor. Pe când opinia maghiarilor era că poporul românesc n-ar fi avut în trecut nici libertate, nici nobilitate, nici drept propriu, Nicolae Densușianu citează un vraf de izvoare, dovedind că deja secolul al XIV-lea al lui Mircea cel Mare e plin dincolo de munți de **KNEZII ET SENIORES OLACHALES**, de districte române, de verii nobiles, adevărați nobili, între care întâlnim chiar Basarabi, de possiones valachales având veche și aprobată lege proprie...și autorități electivă, din oameni onești și nobili...Ba chiar a înnobila se chema boeronisare, a boieri. Din acest studiu se vede mai mult: identitatea instituțiilor române de pretutindeni, o unitate a poporului românesc, preexistentă formațiunii statelor dunărene, unitate ce cuprinde în unele priviri și pe românii de peste Dunăre”.

Silvia Păun, referindu-se la uriașa muncă investită în serviciul patriei de către Nicolae Densușianu, membru corespondent al Academiei Române din 1880, precizează că savantul a tipărit 17 lucrări (10.000 pagini), iar în manuscris au rămas chestionarul despre tradițiile noastre (15.000 fișe de răspunsuri), apoi **Istoria militară a poporului român** ș.a.

Radu Nițu a arătat că folcloristul Nicolae Densușianu “a realizat performanța de a aduna și tezauriza cel mai cuprinzător și mai interesant fond de documentare aflat în depozitele noastre, o adevărată bancă de informații folclorice, etnografice, etnografice, lingvistice- 17 volume format mare”, care ar trebui publicate integral!

Nicolae Florei a pledat convingător pentru retipărirea **Daciei preistorice**.

Comunicările au scos în evidență bogăția informațională și științifică a acestei capodopere. Relevantă a fost argumentația lui Paul Tonciulescu în sensul dovedirii obârșiilor limbii române în limba pelasgă (conform tezei densușiene-G.Copil), analizând raporturile de înrudire dintre dacoromână și escuară (bască).

Consultând **Dacia preistorică**, Virgiliu Oghină a argumentat că limba română are de la centum familia de cuvinte: catun, cătană, cătănie, cătunar, centenar, Cătană, Cătuneanu, etc.. Vorbim o limbă centum, nu cum pripit a fost plasată între cele satem.

Dumitru Șerbu, evidențiind faptul că Nicolae Densușianu a fost un filolog neînțeleș la vremea lui, atrage atenția asupra greșelilor din dicționarele noastre etimologice, în care, de exepmlu, cuvântul cioban e socotit de origine turcă. Greșeala n-ar fi existata dacă s-ar fi citit demonstartia lui Nicolae Densușianu, fără putință de replică, prin care dovedește că acest cuvânt e dacic, străvechi, consemnat în scris înainte de Traian.

Gh.Marinescu Dinizvor, M. Constantinescu și P. Lucescu au pus în evidență existența unor idei similare la Nicolae Densușianu și la Mircea Eliade.

Constantinescu-Caracal, vorbind de setea de origini a lui Nicolae Densușianu relevă faptul că acesta oferă românilor coordonatele științifice pentru o existență de zece mii de ani.

Nicolae Paul Mihail, autorul unui cunoscut comentariu al **Daciei preistorice**, făcut în revista **Săptămâna**, argumentează necesitatea retipăririi acestei cărți de mare erudiție.

Gh. Marinescu Dinizvor încadrează activitatea lui Densușianu în contextul marilor descoperiri recente, făcute de Constantin și Dardu Nicolaescu-Plopșor.

Ion Gheorghe, elogiind opera și omul Denșaușianu, a făcut o introducere de un interes cu totul aparte privind descrierea și descifrarea semnelor de pe mondele geto-dace.

Corneliu Belcin confirmă, cu argumente noi, concluzia lui Nicolae Densușianu, că monumentele megalitice din țara noastră sunt creații ale speciei umane.

Ovid Densușianu-Fiul, vorbind despre marele erudit și familia sa , a comunicat unele interesante date inedite despre Nicolae Densușianu, Aron (fratele lui Nicolae), Ovid (nepot), Elena (nepoată-savantă, prima prof. universitar din România).

Nicolae Miulescu afirmă ca membrii **Cercului Deceneu** sunt înstare să susțină prin argumente științifice vechimea și importanța limbii române, continuitatea ei neîntreruptă din antichitatea dacă până azi.

Prof. univ. dr. docent Pandele Olteanu, omagiindu-l pe Densușianu, a încheiat cu cuvintele: “Pe Nicolae Densușianu să nu-l ocolim, să nu-l jefuim, pe tăcute”(Așa cum fac unii care-l neagă, dar se folosesc de opera sa-G.Copil).

Prof. univ. dr. docent I. Chițimia a omagiat de asemenea viața și opera lui Nicolae Densușianu, subliniind importanța “**Daciei preistorice** pentru cultura românească, pentru cercetările de folclor”.

Cunoscutul om de știință Iosif Constantin Drăgan a propus, luând în considerație **Dacia preistorică**, o nouă istorie a patriei, în trei mari perioade. În consens cu comunicările sesiunii, anunță că Editura Nagard va publica integral, în acest an, **Dacia preistorică** (Cei ce doresc să și-o procure sunt invitați să scrie o carte poștală pe adresa : **Fundața Drăgan**, loc. Lugoj, str. Ion Creangă nr. 7, cod 1800, jud. Timiș, plata făcându-se odată cu sosirea cărții prin poștă).

H. Delavrancea-Gibory, membră fondatoare a **Cercului Deceneu** a încheiat sesiunea de comunicări printr-o propunere: una din străzile din zona centrală a României să poarte numele lui Nicolae Densușianu, ca semn de prețuire.

Gavrilă Copil